04/05/2020

Μητρ. Γερμανίας: Στα ίχνη του Ρώσσου Νεομάρτυρα Αλεξάνδρου Σμορέλλ

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Μητροπόλεις Οικουμενικού Θρόνου

Του Πρωτοπρεσβύτερου Απόστολου Μαλαμούση, Αρχιερατικού Επιτετραμμένου της Ιεράς Μητροπόλεως Γερμανίας για τις δημόσιες σχέσεις με τη Βαυαρική Πολιτεία

Τα ναζιστικά δικαστήρια του Μονάχου καταδίκαζαν τους αντιστασιακούς σε θάνατο και τους εκτελούσαν με τυφεκισμό, ή με απαγχονισμό, ή με αποκεφαλισμό, μέσα σε ειδικό χώρο στη φυλακή Stadelheim Μονάχου.

Η Βαυαρική Πολιτεία έστησε ήδη από τη δεκαετία του 1970 μέσα στη φυλακή Stadelheim ένα Τόπο Μνήμης, δηλωτικού του χώρου, του τρόπου και της ατμόσφαιρας του αποκεφαλισμού των αντιστασιακών. Η ξύλινη λαιμητόμος με τη μεγάλη λεπίδα αποκεφαλισμού, που ζύγιζε 15 κιλά και είχε στηθεί εκεί,

μεταφέρθηκε ήδη μετά τον πόλεμο σε άλλο χώρο και βρίσκεται αποθηκευμένη στο Βαυαρικό Εθνικό Μουσείο, με σκοπό την εν καιρώ συντήρησή της και ενδεχομένως και την τοποθέτησή της σε κάποιο χώρο του Μουσείου.. Υπολογίζεται ότι στην περίοδο του Γ΄ Ράιχ πάνω απο 1.000 αντιστασιακοί αποκεφαλίστηκαν με τη λαιμητόμο αυτή.

Ο Τόπος Μνήμης στη φυλακή Stadelheim είναι ένα τσιμεντένιο αίθριο κτίσμα (6 m × 6 m), με τοιχώματα ύψους 3 μέτρων για να μη βλέπουν οι υπόλοιποι φυλακισμένοι τη διαδικασία του αποκεφαλισμού.

Το 1974 βαυαρός καλλιτέχνης Wilhelm Breitsameter διαμόρφωσε το χώρο ως εξής:

Στον ανοικτή οροφή (αίθριο) τοποθέτησε, σε σχήμα σπασμένου Σταυρού, μπρούτζινες ράγες με εξαρτήματα από αγχόνες και λαιμητόμους, που είναι γνωστά όργανα, μέθοδοι και τρόποι θανάτου των καταδίκων.

Στη θέση της λαιμητόμου τοποθέτησε στο έδαφος μία τετράγωνη πέτρινη βάση αποκεφαλισμού, σχεδιασμένη με βάση πρότυπα εκτελέσεων περασμένων αιώνων. Η βάση φέρει την αφιέρωση: „Στη μνήμη των θυμάτων της τυραννικής κυριαρχίας από 1933 μέχρι 1945“.

Ο Πρωτοπρεσβύτερος Απόστολος Μαλαμούσης επισκέφθηκε τον καλλιτέχνη στην οικία του και τον ρώτησε για το σκεπτικό, το συμβολισμό και τη σημασιολογία του έργου τέχνης. Ο καλλιτέχνης δήλωσε χαρακτηριστικά:

„Ο σπασμένος Σταυρός στην ανοικτή οροφή δείχνει το ότι η προσευχή, η ελπίδα, η αυτοθυσία και ο σταυρός του μαρτυρίου σπάζουν τα σίδερα της φυλακής και των βασανιστηρίων, απελευθερώνουν τον άνθρωπο και τον οδηγούν προς την αιωνιότητα, όπως συνέβη και με τα μέλη της αντιστασιακής ομάδας „ Άσπρο Τριαντάφυλλο“ (Weiße Rose), που αποκεφαλίστηκαν εκεί“.

Η φοιτητική αντιστασιακή ομάδα „Άσπρο Τριαντάφυλλο“ (Weiße Rose)

Όπως είναι γνωστό μια ομάδα φοιτητών του πανεπιστημίου Μονάχου τα αδέλφια Sophia και Hans Scholl,ο Christoph Probst, ο Willi Graf, ο ρώσσος Alexander Schmorell και ο καθηγητής του πανεπιστημίου Μονάχου Kurt Huber συνέπτυξαν την ομάδα „Άσπρο Τριαντάφυλλο“ (Weiße Rose) που αντιτάχθηκε σθεναρά στη χιτλερική ιδεολογία και καλούσε σε δυναμική αντίσταση κατά του ναζιστικού καθεστώτος. Άρχισε τη δραστηριότητά της το 1942 με προκηρύξεις που μοίραζε στο Μόναχο και σε άλλες πόλεις της Γερμανίας. Τον Φεβρουάριο 1943 τα αδέλφια Sophia και Hans Scholl έριξαν τις προκηρύξεις στο εσωτερικό αίθριο του πανεπιστημίου Μονάχου, την ώρα που ήταν σε εξέλιξη μια επίσημη ναζιστική

εκδήλωση. Έγιναν αντιληπτοί από τον επιστάτη του πανεπιστημίου, συνελήφθησαν από την Γκεστάπο και μετά από σύντομες δικαστικές διαδικασίες καταδικάστηκαν και αυτοί και όλα τα μέλη του “Άσπρου Τριαντάφυλλου“ σε θάνατο με αποκεφαλισμό με λαιμητόμο, στη φυλακή Stadelheim του Μονάχου.

Στις 22 Φεβρουαρίου 1943 αποκεφαλίστηκαν τα αδέλφια Sophia και Hans Scholl και ο Christoph Probst. Την ημέρα της ταφής τους στις 24 Φεβρουαρίου 1943 συνελήφθη και ο Alexander Schmorell, σε ένα υπόγειο καταφύγιο κοντά στην οικία των συντρόφων του Sophia και Hans.

Στις 17 Απριλίου 1943 συνεδρίασε σε αίθουσα του σημερινού Βαυαρικού Υπουργείου Δικαιοσύνης το ναζιστικό Λαικό Δικαστήριο και κατεδίκασε τα μέλη της οργάνωσης Alexander Schmorell, Kurt Huber και Willi Graf σε θάνατο. Η εκτέλεση του Kurt Huber και του εικοσαπενταετούς Alexander Schmorell έλαβε χώρα στις 13 Ιουλίου 1943, του Willi Graf στις 12 Οκτωβρίου 1943.

Ο Alexander Schmorell ήταν χριστιανός ορθόδοξος και ενεργό μέλος της ρωσσικής Ενορίας Μονάχου. Η Εκκλησία της Ρωσσίας ανεκήρυξε τον μάρτυρα Alexander Schmorell άγιο και Νεομάρτυρα, με επίσημη τελετή στο Μόναχο, στις 4 Φεβρουαρίου 2012. Στην ορθόδοξη αγιογράφηση εικονίζεται ο άγιος Αλέξανδρος ως νέος να κρατεί στο δεξί του χέρι το Σταυρό και ένα άσπρο Τριαντάφυλλο, σύμβολα του μαρτυρίου του και να έχει το αριστερό του χέρι σε στάση ευλογίας και δέησης. Στον αριστερό επιβραχίονα φέρει ένα κόκκινο σταυρό, ως σύμβολο των σπουδών του στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Μονάχου.

СТ
ІЄРОМ· ÀЛЄ
ЗÁНДРЪ·
ШМОРЕЛЬ

СТЫЙ МЧКЪ
АЛЕЗАНДРЪ
ШМОРЕЛЬ

Βαυαρική Πολιτεία και εκδηλώσεις για την οργάνωση „Άσπρο Τριαντάφυλλο“

(Weiße Rose).

Η Βαυαρική Πολιτεία τίμησε επαξίως τον αντιστασιακό αγώνα και τη θυσία των μελών της οργάνωσης „Άσπρο Τριαντάφυλλο“ και διαμόρφωσε επάξιους και σεβαστούς Τόπους Μνήμης, στα μέρη στα οποία έζησαν, διέμειναν, έγραψαν τις προκηρύξεις, συναντήθηκαν, δικάστηκαν, αποκεφαλίστηκαν και ετάφηκαν. Επίσης πολλά γερμανικά σχολεία φέρουν το όνομα μελών του „Άσπρου Τριαντάφυλλου“. Από τους 111 τόπους και κτήρια μέσα στη πόλη του Μονάχου, όπου ο Χίτλερ και οι ναζιστές συνέλαβαν, ανέπτυξαν και διεκπεραίωσαν τα σατανικά τους σχέδια, οι 6 ακόλουθοι χώροι έχουν σχέση με την οργάνωση „Άσπρο Τριαντάφυλλο“:

Η κατοικία

Στη Franz-Josef-Straße Nummer 13, έμεναν τα αδέλφια Sophia και Hans Scholl και μαζί με τον Alexander Schmorell έγραψαν τις προκηρύξεις

SOPHIE UND HANS
SCHOLL
DIE UNTER DEM ZEICHEN
DER „WEISSEN ROSE"
AKTIVEN WIDERSTAND
GEGEN DAS DRITTE REICH
GELEISTET HABEN WOHN-
TEN VON JUNI 1942 BIS
ZU IHRER HINRICHTUNG
AM 22·FEBRUAR 1943
HIER IM RÜCKGEBÄUDE

Ο ανατολικός σταθμός των τρένων (Ostbahnhof) Μονάχου.

Η Sophia Scholl αποχαιρετά στις 23.07.1942 τους συντρόφους της που ταξιδεύουν, ως στρατιώτες στο ανατολικό πολεμικό μέτωπο. Απέναντι από τον τόπο συνάντησης υπάρχει αναμνηστική πινακίδα με φωτογραφία του αποχαιρετισμού.

Το Αίθριο του Πανεπιστημίου Μονάχου (LMU)

όπου έριξαν τις προκηρύξεις.

WILHELM
CHRISTO
HANS SCHOL

Εκκλησιαστική τελετή Μνήμης (LMU) με τον ανηψιό του αγίου Αλεξάνδρου

Η αίθουσα του Δικαστηρίου, όπου δικάστηκαν και καταδικάστηκαν σε θάνατο ο Άγιος Αλέξανδρος Schmorell και οι σύντροφοί του.

Τα έδρανα των κατηγορουμένων

Τα έδρανα των Δικαστών

Bayerisches Staatsministerium der Justiz
Weiße Rose - Saal
253

Άσπρο Τριαντάφυλλο“.

„Στη μνήμη των θυμάτων της τυραννικής κυριαρχίας από 1933 μέχρι 1945“.

Ο Βαυαρός καλλιτέχνης Wilhelm Breitsameter με τα σχέδια διαμόρφωσης του Τόπου Μνήμης Stadelheim

Το κοιμητήριο (Μόναχο am Perlacher Forst, Grabmal 76/26),

όπου είναι ενταφιασμένος ο Άγιος Αλέξανδρος Schmorell

ALEXANDER
SCHMORELL
DR HUGO
SCHMORELL
ELISABETH
SCHMORELL
GEB HOFFMANN

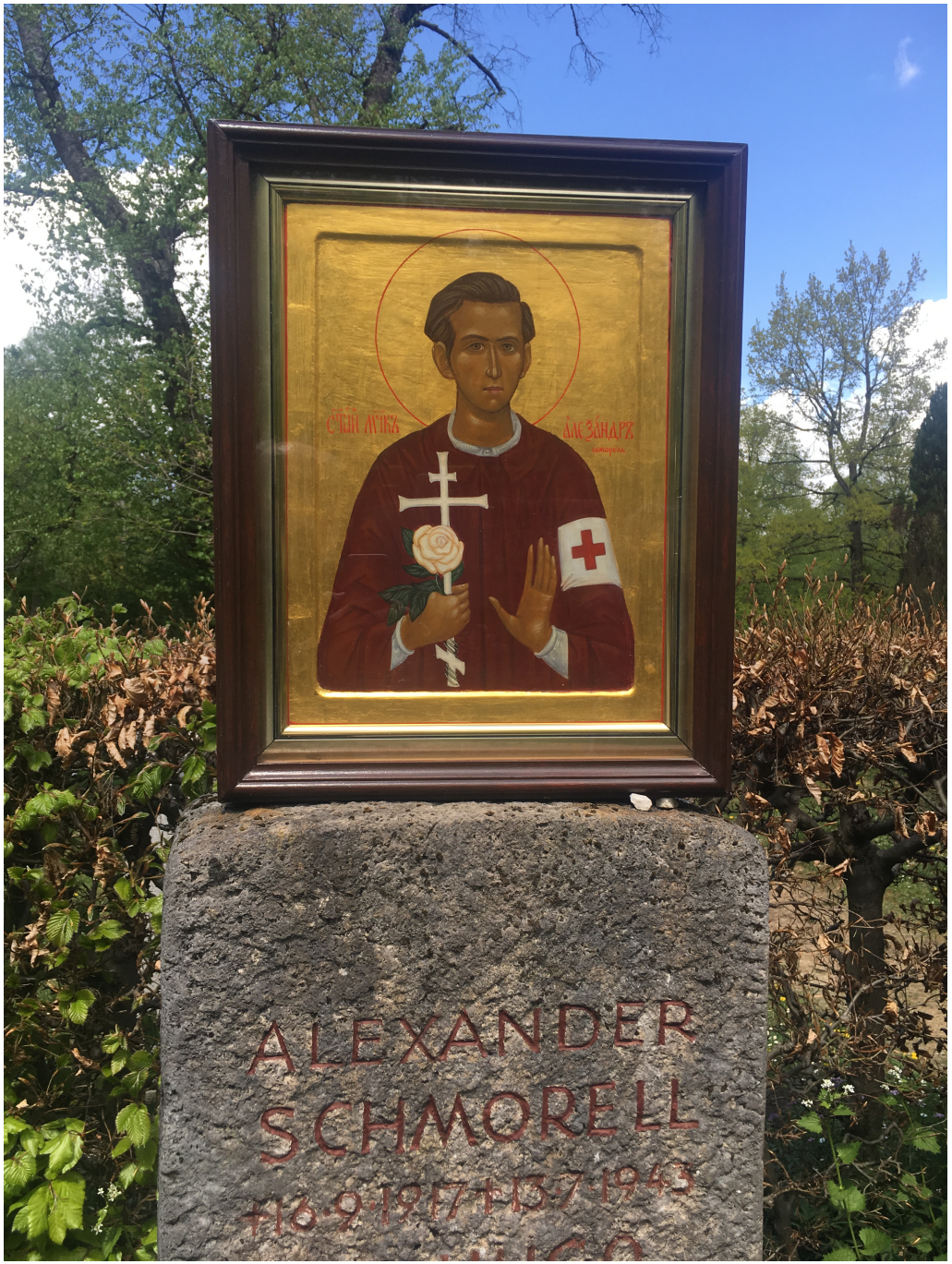
ALEXANDER
SCHMORELL
+16·9·1917 +13·7·1943

ALEXANDER
SCHMORELL
DR. HUGO
SCHMORELL
ELISABETH
SCHMORELL

Η αγιοποίηση του Αλεξάνδρου Schmorell

Η ανακήρυξη της αγιοποίησης του Αλεξάνδρου Schmorell στο Μόναχο έλαβε χώρα στις 5.02.12 με Θεία Λειτουργία. Τελετουργοί ήσαν ιεράρχες της Ρωσσικής Εκκλησίαςο Αρχιεπίσκοπος Βερολίνου και Γερμανίας Μάρκ, ο Μητροπολίτης Κιέβου κ. Ονούφριος, ο Επίσκοπος Στουγκάρδης κ. Αγάπιος κ.α. Έλαβαν μέρος κληρικοί και άλλων εν Μονάχω εκκλησιασικών δικαιοδοσιών, όπως λ.χ. οι Πρωτοπρεσβύτεροι Κωνσταντίνος Μύρων και Απόστολος Μαλαμούσης (Ιερά Μητρόπολη Γερμανίας) και ο Πρωτοπρεσβύτερος Σλόμπονταν Μιλούνοβιτς (Πατριαρχείο Σερβίας). Μετά τη Θεία Λειτουργία μετέβησαν όλοι με λιτανεία, κλήρος και λαός στο παρακείμενο Δημοτικό κοιμητήριο, όπου είναι ο τάφος του Αγίου Αλεξάνδρου για την απόδοση τιμής προς τον άγιο. Την Ιερά Μητρόπολη Γερμανίας εκπροσώπησαν σ΄όλες τις τελετές ο Πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντίνος Μύρων και ο Πρωτοπρεσβύτερος Απόστολος Μαλαμούσης. Παρέστη επίσης και ο τότε φοιτητής της Ορθόδοξης Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Μονάχου και νυν

Αρχιμανδρίτης και προϊστάμενος της Ενορίας Αγίων Πάντων Μονάχου Γεώργιος Σιώμος.

Λιτανεία στον τάφο του Αγίου Αλεξάνδρου

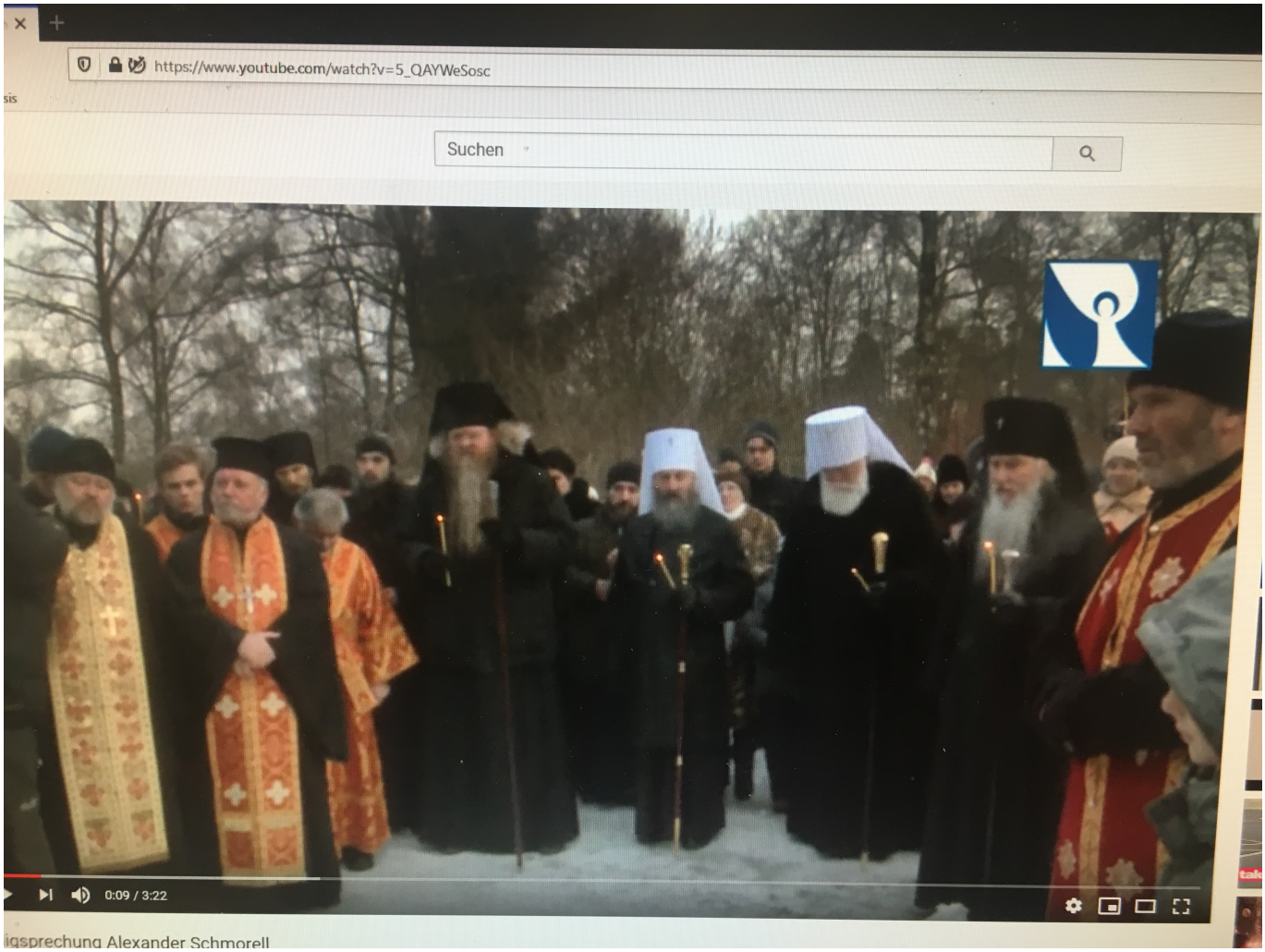

Βαυαρικές Τελετές Μνήμης

Κάθε χρόνο διοργανώνονται βαυαρικές Τελετές Μνήμης στο Πανεπιστήμιο, στη φυλακή Stadelheim, στο Κοιμητήριο και στις Εκκλησίες, με συμμετοχή των επισήμων Πολιτειακών και Δημοτικών Αρχών, των Εκκλησιών Μονάχου, του Πρύτανη, καθηγητών και φοιτητών του Πανεπιστημίου Μονάχου, των επιζώντων συγγενών των μελών του „Άσπρου Τριαντάφυλλου“ και άλλων εκπροσώπων της βαυαρικής κοινωνίας.

Στις τελετές μνήμης μετέχει ενεργώς και η Ιερά Μητρόπολη Γερμανίας με τον Αρχιερατικό Επιτετραμμένο για τις δημόσιες σχέσεις με τη Βαυαρική Πολιτεία, Πρωτοπρεσβύτερο Απόστολο Μαλαμούση, ο οποίος διετέλεσε και επιτετραμμένος για την ποιμαντική φροντίδα της ορθοδόξου φοιτητιώσας νεολαίας στο Πανεπιστήμιο Μονάχου. Επίσης το Τμήμα Ορθοδόξου Θεολογίας στο Πανεπιστήμιο Μονάχου και ο Βυζαντινός Χορός Ιεροψαλτών υπό τη διεύθυνση του καθηγητή Δρ. Νικολακοπούλουμετέχει ενεργά σε εκκλησιαστικές τελετές μνήμης για τον Άγιο Αλέξανδρο Schmorell.

2017 – Ημέρα Μνήμης στο Πανεπιστήμιο Μονάχου

Με αφορμή τα 100 χρόνια από τη γέννηση του αγίου Αλεξάνδρου και τα πέντε χρόνια από την αγιοποίησή του από τη Ρωσσική Εκκλησία, ο Πρωτοπρεσβύτερος Απόστολος Μαλαμούσης, υπεύθυνος πνευματικός για την Ορθόδοξο φοιτητιώσα νεολαία στο Πανεπιστήμιο Μονάχου, οργάνωσε την Ημέρα Μνήμης για τον άγιο Αλέξανδρο, με ειδική τελετή και επίσημη εκδήλωση στην Άουλα του Πανεπιστημίου Μονάχου. Η εκδήλωση αυτή έλαβε χώρα για πρώτη φορά στο Πανεπιστήμιο Μονάχου.

Ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Βερολίνου και Γερμανίας κ. Μάρκ, της Υπερορίου Ρωσσικής Εκκλησίας, προξήρχε της προσευχής και του τελετουργικού της Ημέρας Μνήμης, πλαισιούμενος από τον ρώσσο Πρωτοπρεβύτερο Νικολάι Αρτέμοφ, ιερατικώς προιστάμενο του καθεδρικού ρωσσικού ναού στο Μόναχο και τον Αρχιμανδρίτη Γεώργιο Σιώμο, ιερατικώς προισταμένο της Ενορίας Αγίων Πάντων Μονάχου. Ο Αρχιμανδρίτης Γεώργιος Σιώμος χαιρέτισε εκ μέρους της Ιεράς Μητροπόλεως

Γερμανίας τους επίσημους προσκεκλημένους, ενώ ο Πρωτοπρεσβύτερος Νικολάι Αρτέμοφ ανεφέρθη δι΄ολίγων στη ζωή και τον μαρτυρικό θάνατο του αγίου Αλεξάνδρου, ο οποίος ήταν και μέλος της Ενορίας του. Ο Πρωτοπρεσβύτερος Απόστολος Μαλαμούσης καθώς επίσης και κληρικοί της ρωσσικής και ρουμανικής εκκλησίας παρέστησαν συμπροσευχόμενοι.

Η τελετή έλαβε χώρα, στο σημείο που ευρίσκεται ανηρτημένο αναμνηστικό μπρούτζινο ανάγλυφο με αναφορά στα θύματα του „Άσπρου Τριανταφύλλου“ στην Άουλα του Πανεπιστημίου. Τοποθετήθηκαν εκεί, για την ακολουθία, σε τρισκέλι μια εικόνα του αγίου Αλεξάνδρου και ένα καλαίσθητο αναμμένο κερί.

Ο Βυζαντινός Χορός Ιεροψαλτών υπό τη διεύθυνση του Δρ. Κωνσταντίνου Νικολακοπούλου, και συμμετοχή του Δρ. Αθανασίου Βλέτση, αμφοτέρων καθηγητών του Τμήματος Ορθοδόξου Θεολογίας στο Πανεπιστήμιο Μονάχου και άλλους ιεροψάλτες απέδωσαν στα ελληνικά τούς σχετικούς ορθοδόξους ύμνους, ενώ μέλη της ρωσσικής χορωδίας του καθεδρικού ρωσσικού ναού, έψαλλαν σε ρωσσική γλώσσα τροπάρια και ύμνους.

Στην Ημέρα Μνήμης παρέστησαν ο αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου Μονάχου καθηγητής κ. Μάρτιν Βίρσινγκ και ο ανεψιός του Αγίου Αλεξάνδρου, κ. Μάρκος Σμορέλλ, οι οποίοι και μίλησαν στους χαιρετισμούς τους για τη σημασία της Ημέρας Μνήμης. Παρέστησαν επίσης η διευθύντρια του Συλλόγου „Άσπρο Τριαντάφυλλο“ κ. Δρ. Χίλντεγκραντ Κροναβίτερ, η εκπρόσωπος του Καρδιναλίου Μονάχου κ. Δρ. Γκαμπριέλε Ρίτινγκερ, ο ρώσσος Γενικός Πρόξενος Μονάχου κ. Γκάντζερ και άλλοι επίσημοι, καθώς επίσης και ορθόδοξοι φοιτητές του Πανεπιστημίου. Με μεγάλο ενδιαφέρον εκαντοντάδες φοιτητές όλων των σχολών του πανεπστημίου Μονάχου που διήρχοντο την ώρα εκείνη την κεντρική είσοδο του πανεπιστημίου ενημερώθηκαν για το γεγονός αυτό.

Η Βαυαρική Ραδιοφωνία ἐλαβε συνεντεύξεις από τους παρόντες και μετέδωσε ειδικό ρεπορτάζ.

2018 – Διεκκλησιαστική Ημέρα Μνήμης

Με αφορμή το 75ο τραγικό ιωβηλαίο του “Άσπρου Τριαντάφυλλου”, διάφοροι φορείς, οργανώσεις, σχολεία και σύλλογοι της Βαυαρίας διοργάνωσαν μέσα στο 2018 μια σειρά εκδηλώσεων προς τιμή των ηρώων και παραδειγματισμό της κοινωνίας.

Στις εκδηλώσεις αυτές συμμετείχε, ως συνδιοργανωτής, και η Ιερά Μητρόπολη Γερμανίας, διά του Αρχιερατικού Επιτετραμμένου για τις δημόσιες σχέσεις με τη Βαυαρική Πολιτεία, Πρωτοπρεσβυτέρου Αποστόλου Μαλαμούση.

Η κεντρική εκδήλωση έλαβε χώρα με διεκκλησιαστική τελετή στις 18 Φεβρουαρίου 2018 στον ιερό Ναό του Αγίου Λουδοβίκου. Διοργανωτές ήταν η Ρωμαιοκαθολική Αρχιεπισκοπή Μονάχου, η Ευαγγελική Εκκλησία της Βαυαρίας, η Ιερά Μητρόπολη Γερμανίας, σε συνεργασία με το Τμήμα Ορθοδόξου Θεολογίας στο Πανεπιστήμιο Μονάχου, η Ευαγγελική και η Καθολική Φοιτητική Ενορία του Πανεπιστημίου Μονάχου, η Ορθόδοξη Ποιμαντική Μέριμνα του Πανεπιστημίου Μονάχου, η Ευαγγελική Νεολαία Μονάχου και το Σοφία-Σολ-Γυμνάσιο του Μονάχου. Ο Βυζαντινός Χορός Ιεροψαλτών, υπό τη διεύθυνση του κ. Κωνσταντίνου Νικολακοπούλου, καθηγητή στο Τμήμα Ορθοδόξου Θεολογίας στο Πανεπιστήμιο Μονάχου πλαισίωσε με βυζαντινούς ύμνους την εκδήλωση.

Επίσκεψη Μνήμης του βαυαρικού Γυμνασίου της πόλης Hersbruck Βαυαρίας στην Aula του Πανεπιστημίου Μονάχου

2020

INRI